

Dr hab. Ludmiła Marcinowicz
Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej
Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Białystok, 07.07.2017r

Ocena rozprawy doktorskiej

mgr Małgorzaty Gajdek

**pt. Charakterystyka usług medycznych świadczonych przez zespoły ratownictwa
medycznego i ocena ich jakości w populacji otwartej miasta Rzeszowa
i powiatu rzeszowskiego**

Promotor: Prof. dr hab. n. med. Paweł Januszewicz

Promotor pomocniczy: Dr n. o zdr. Dariusz Bazaliński

Wybór tematu jest istotny, gdyż cele nowoczesnego systemu opieki zdrowotnej powinny zawierać troskę o zaspokojenie potrzeb i spełnienie oczekiwań pacjentów poprzez dostarczanie skutecznej i bezpiecznej opieki, która odpowiada najwyższej jakości standardom. Zagadnienia jakości usług medycznych oraz rola pacjenta jako osoby oceniającej otrzymane świadczenia znajduje coraz większe uznanie w literaturze przedmiotu. Temat rozprawy doktorskiej Pani mgr Małgorzaty Gajdek jest więc aktualny, ważny i ma dużą wartość naukową dla rozwoju opieki opartej na dowodach naukowych. Jak zauważa Autorka, na gruncie polskim nie prowadzono pogłębionych badań empirycznych na temat świadczeń udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego, a zwłaszcza w odniesieniu do poznania opinii świadczeniobiorców na temat poziomu realizacji tych świadczeń.

Rozprawa doktorska jest oprawionym wydrukiem komputerowym liczącym 191 stron tekstu o starannej formie graficznej. Składa się z siedmiu rozdziałów poprzedzonych wstępem oraz wykazem skrótów. Ponadto, praca zawiera streszczenie (w języku polskim i angielskim), wykaz literatury, spis tabel i spis rycin oraz aneks. Układ pracy jest właściwy dla tego typu opracowań.

Część teoretyczna

Trzy pierwsze rozdziały dotyczą zagadnień teoretycznych i przedstawiają rozwój systemu ratownictwa medycznego w Polsce w ujęciu historycznym, zasady jego organizacji, w tym podstawy prawne i profil świadczeń zdrowotnych oraz determinanty jakości usług medycznych świadczonych przez zespoły ratownictwa medycznego.

Część teoretyczna pracy napisana jest w sposób rzeczowy i przemyślany, zgodnie z aktualnym stanem wiedzy w omawianym temacie, o czym świadczy liczba i charakter odniesień źródłowych obejmujących najnowsze piśmiennictwo.

Część empiryczna

Czwarty rozdział, to metodologiczne podstawy pracy, w którym Autorka przedstawia cele, metody, techniki i narzędzia badawcze, metody statystyczne oraz organizację i przebieg badania.

Główny cel pracy, jakim jest ocena realizacji zadań ustawowych i determinantów jakości świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego w populacji otwartej miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego, został sformułowany prawidłowo. Do jego osiągnięcia Autorka trafnie określiła cztery cele szczegółowe. Problemy badawcze zredagowano poprawnie w formie czterech pytań.

Wieloaspektowość podjętej tematyki wymagała zastosowania kilku metod: analizy dokumentów, sondażu diagnostycznego, szacowania oraz metod statystycznych. Jako recenzentka chciałabym wiedzieć, z jakich materiałów źródłowych korzystała Autorka wymieniając zastosowane metody badawcze. W dalszej części tego rozdziału Autorka szczegółowo charakteryzuje zastosowane narzędzia badawcze. Analizę statystyczną wykonano z należytą starannością wykorzystując metody statystyki opisowej i wnioskowania statystycznego.

Koncepcja badania stanowiącego podstawę przygotowania rozprawy doktorskiej, uzyskała pozytywną opinię Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Rzeszowskim Uchwałą nr 5/01/2015.

W organizacji i przebiegu badania Autorka wyodrębniła dwa etapy. Pierwszy etap, to uzyskanie zgody i dostępu do dokumentacji medycznej oraz przygotowanie kwestionariusza do gromadzenia danych. Drugi etap, zrealizowany metodą sondażu diagnostycznego, dotyczył opinii osób korzystających z opieki medycznej świadczonej przez dyspozytorów medycznych i zespoły ratownictwa medycznego. Na tym etapie, Autorka precyzyjnie opisuje kryteria doboru osób do badania. Ostatecznie próbę badaną stanowiło 435 osób.

Wyniki badań własnych, to obszerny rozdział (od 71 do 128 strony) uporządkowany zgodnie z postawionymi problemami badawczymi.

Autorka przeanalizowała świadczenia zdrowotne udzielane przez zespoły ratownictwa medycznego, kwalifikacje personelu, powody wezwań oraz czas dotarcia na miejsce zdarzenia. Warto zauważyć, że większość wezwanych zespołów dotarła na miejsce zdarzenia w czasie krótszym niż 15 minut, z czego 26,9% w grupie badanej wskazało, że był to czas do 8 minut. Następnie prezentuje opinie respondentów na temat realizacji świadczeń zdrowotnych udzielanych przez dyspozytorów medycznych i zespoły ratownictwa medycznego. Dowiadujemy się m.in., że największy wpływ na ocenę pomocy medycznej, udzielonej przez zespoły ratownictwa medycznego ma czynnik czasu. Im czas oczekiwania był krótszy, tym opinia o ratownictwie medycznym była lepsza. Prezentację wyników zamyka analiza porównawcza wybranych korelatów dotyczących funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego uzyskanych z analizy retrospektywnej oraz oceny zadowolenia w badanej populacji.

Wyniki przedstawiono w sposób czytelny w postaci licznych tabel i kolorowych rycin, co znacznie ułatwia ich lekturę.

Na 26 stronach tekstu, Autorka podsumowuje wyniki badań własnych i w sposób obiektywny odnosi je do założeń funkcjonowania ratownictwa medycznego w Polsce i na świecie oraz porównuje z wynikami uzyskanymi przez innych badaczy. Warto podkreślić, że dyskusja jest prowadzona zgodnie z układem przedstawianych wyników badań. Ta część pracy wskazuje na bardzo dobrą znajomość literatury przedmiotu i dojrzałość naukową Doktorantki. Wyniki badań podsumowano w 4 trafnie sformułowanych wnioskach, które w pełni odpowiadają pytaniom badawczym.

Struktura streszczenia, w języku polskim i angielskim, jest właściwa. Zawiera ono wstęp, cel pracy, materiał i metody, wyniki oraz wnioski.

Literatura obejmuje 151 polskich i angielskich pozycji starannie wyselekcjonowanych do tematu pracy. Uważam jednak, że akty prawne (38 pozycji) oraz netografia (19 pozycji) powinny stanowić oddzielny wykaz. Natomiast uzupełnienie piśmiennictwa o książki z zakresu metodologii badań wzbogaciłoby literaturę przedmiotu.

Opis bibliograficzny jest przygotowany według obowiązujących zasad i uporządkowany alfabetycznie.

Pracę zamyka spis 97 tabel, 18 rycin oraz Aneks, w którym zawarto trzy załączniki - wzory zastosowanych narzędzi badawczych.

Reasumując, pozytywnie oceniam rozprawę doktorską **Pani mgr Małgorzaty Gajdek**. Praca stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, a przesłankami pozytywnej oceny są:

- umiejętność planowania i realizacji projektu badawczego;
- dokładność i rzetelność przedstawionych wyników oraz bogata dyskusja;
- przydatność badań dla poprawy jakości usług medycznych świadczonych przez zespoły ratownictwa medycznego.

Na tej podstawie stwierdzam, że rozprawa doktorska **Pani mgr Małgorzaty Gajdek** pt. „**Charakterystyka usług medycznych świadczonych przez zespoły ratownictwa medycznego i ocena ich jakości w populacji otwartej miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego**” spełnia wymogi formalne stawiane pracom na stopień naukowy doktora nauk o zdrowiu.

W związku z powyższym mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Radzie Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego, wniosek o dopuszczenie mgr Małgorzaty Gajdek do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. n. zdr. Ludmiła Marcinowicz

KIEROWNIK
Zakładu Podstawowej
Opieki Zdrowotnej

dr hab. Ludmiła Marcinowicz